

เอกสารประกอบการประเมินบุคคล

ชื่อ - สกุลนางขามแก้ว มารคทรัพย์.....
ตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ.....
ตำแหน่งเลขที่๘๖..... ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน.....
สังกัดกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ.....

เพื่อประกอบการคัดเลือกเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่๙๘..... ส่วนของเสียอันตราย.....
สังกัดกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ.....

กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แบบเค้าโครงผลงานที่จะนำมาประเมิน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมินนางขามแก้ว มารคทรัพย์.....

◆ ตำแหน่งปัจจุบัน

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

- เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบาย มาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- ประสาน และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนขยะมูลฝอยชุมชน กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ หรือที่ได้รับมอบหมาย
- ติดตามการดำเนินงานตามแผน และแก้ไขปัญหาในงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ร่วมชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

◆ ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญสูงมากด้านวิชาการสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการของเสียอันตราย เพื่อเสนอแนะมาตรการ มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการของเสียอันตราย ภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศ นโยบาย และข้อกำหนดสูงสุดทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก. ด้านการปฏิบัติการ

- ๑) เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการของเสียอันตราย
- ๒) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการของเสียอันตราย
- ๓) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดมลพิษจากของเสียอันตราย
- ๔) ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- ๕) พัฒนาระบบ รูปแบบ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการของเสียอันตราย
- ๖) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการของเสียอันตราย
- ๗) จัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานการจัดการของเสียอันตราย และข้อมูลสารสนเทศด้านของเสียอันตราย
- ๘) เสนอแนะ ร่วมมือ ประสานการดำเนินมาตรการระหว่างประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการจัดการของเสียอันตราย
- ๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข. การวางแผน

- ๑) ร่วมดำเนินการวางแผนการดำเนินงานของส่วนของเสียอันตราย กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- ๒) ติดตามการดำเนินงานตามแผน และแก้ไขปัญหาในงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ๓) ร่วมกำหนดแผนปฏิบัติงานของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุภารกิจ นโยบาย และเป้าหมายของกรมควบคุมมลพิษ

ค. การประสานงาน

- ๑) ประสานการดำเนินงานเพื่อการจัดการกากของเสียและสารอันตรายในระดับพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ประสานการทำงานร่วมกันทั้งภายในส่วนของเสียอันตราย เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้
- ๓) ร่วมชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ง. ด้านการบริการ

- ๑) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการของเสียอันตราย
- ๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบข้อซักถาม ชี้แจง และบริการข้อมูลเกี่ยวกับของเสียอันตรายให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน มีความรู้และความเข้าใจ และดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน
- ๓) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่เจ้าหน้าที่ในระดับรองลงมาในสายงาน ผู้ร่วมงาน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด
- ๔) ถ่ายทอดองค์ความรู้ หรือจัดทำเอกสารคู่มือ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการป้องกันควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. ชื่อผลงาน...การจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๓) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ...ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ปัจจุบัน

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑ ความรู้ด้านนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับขยะอาหารทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDG) ที่ ๑๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕ แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๗๓ สาขาการจัดการของเสียชุมชน แผนปฏิบัติการ

ด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อนำมาจัดทำเป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) รวมทั้งการกำหนดมาตรการ กิจกรรม เป้าหมายตัวชี้วัด และโครงการสำคัญในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓.๒ ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในแต่ละแหล่งกำเนิด แนวทางในการคัดแยกและนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ และเทคโนโลยีในการจัดการ/กำจัดขยะอาหารอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๓.๓ หลักการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ที่มุ่งเน้นการควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียที่แหล่งกำเนิด และการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยหรือของเสียที่เกิดขึ้นก่อนที่จะนำไปกำจัดขั้นสุดท้าย รวมทั้งสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการโดยให้ความสำคัญกับการจัดการ ณ ต้นทาง คือ การป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร การคัดแยกและนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่แหล่งกำเนิด เพื่อไม่ให้ขยะอาหารเกิดการปะปนกับขยะประเภทอื่น และเหลือขยะอาหารที่ต้องกำจัดน้อยที่สุด

๓.๔ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะอาหาร อาทิ

- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศ/กฎกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง
- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐
- พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ สรุปสาระสำคัญ และขั้นตอนการดำเนินการ

ขยะอาหารเป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญที่ทั่วโลกกำลังเผชิญ รวมถึงประเทศไทย ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้การลดขยะอาหารเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ ๑๒.๓ โดยให้ทั่วโลกลดขยะอาหารลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ และคณะกรรมการอาหารแห่งชาติของประเทศไทยจึงได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหาร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ขึ้น โดยมีมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการดำเนินงานในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนด้านการลดขยะอาหารของประเทศ ตามเป้าหมายที่ ๒.๒ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) และรายงานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะอาหารในภาพรวมของประเทศต่อคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

จากข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของประเทศไทย พบว่าร้อยละ ๓๙ เป็นขยะอาหารที่ถูกทิ้งรวมไปกับขยะทั่วไป แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร การคัดแยกและจัดการขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง รวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการวางระบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ก่อให้เกิดปัญหาต่อขยะที่จะนำกลับไปใช้ประโยชน์ และการกำจัดที่ปลายทาง เช่น กลิ่นเหม็น แมลงวัน สัตว์รบกวน รวมถึงการเกิดก๊าซเรือนกระจก

ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษจึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำ (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) ขึ้น เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอาหารของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) เป้าหมายที่ ๑๒.๓ คือ การลดขยะอาหารของประเทศลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ และได้จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร และผู้บริโภค ในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร ณ แหล่งกำเนิด การคัดแยกและการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า เพื่อให้เหลือขยะอาหารที่ต้องกำจัดน้อยที่สุด ส่งผลให้เกิดการแก้ไขปัญหาขยะอาหารในประเทศไทยอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้มีการศึกษารวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เพื่อจัดทำ (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) พร้อมทั้งจัดรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผู้เสนอผลงานได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการปรับปรุง (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑) รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นกลุ่มย่อยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อปรับปรุงแก้ไข (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

๒) นำเสนอต่อคณะกรรมการด้านการลดขยะอาหารเพื่อพิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖

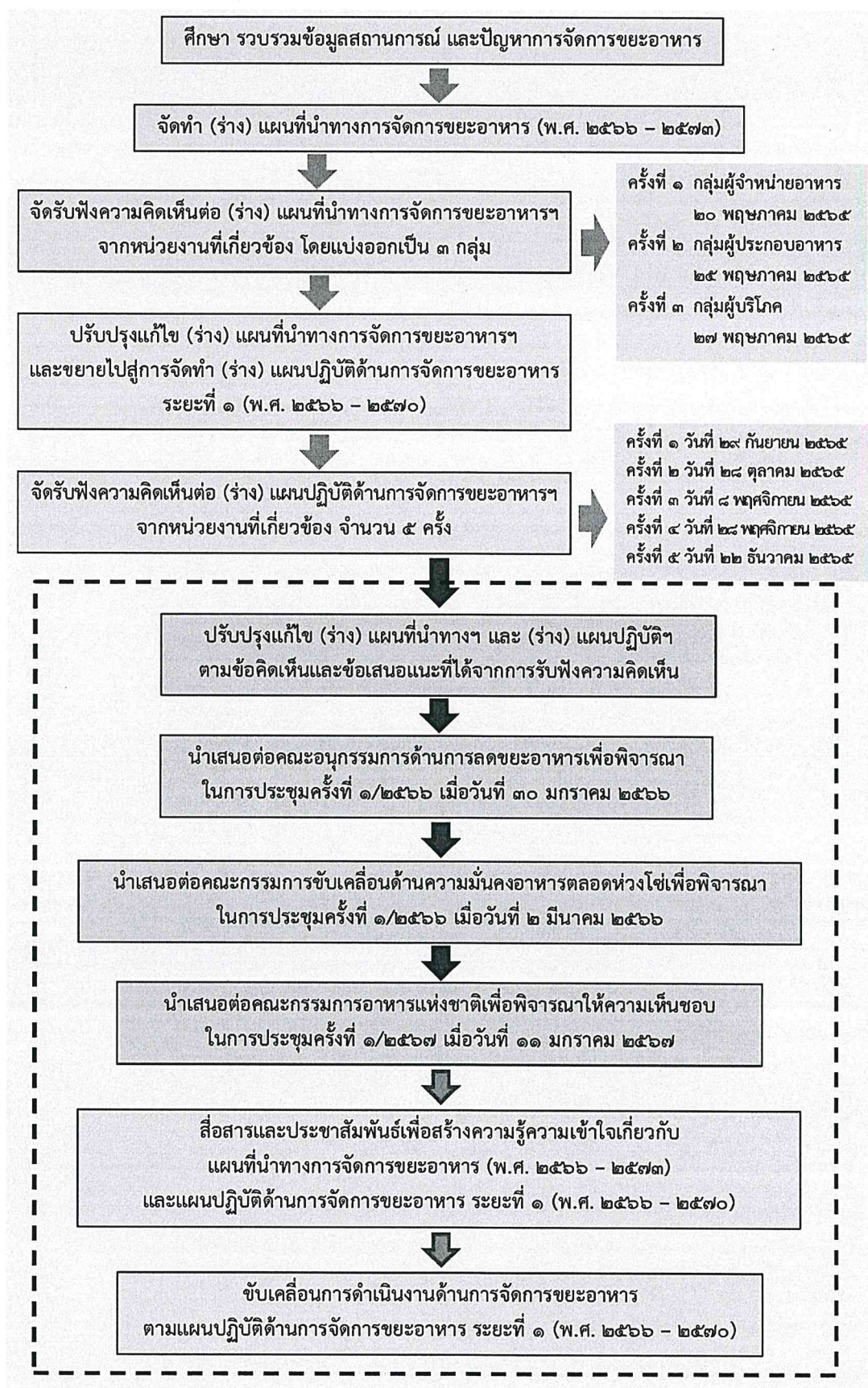
๓) นำเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่เพื่อพิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖

๔) นำเสนอต่อคณะกรรมการอาหารแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ ซึ่งคณะกรรมการอาหารแห่งชาติมีมติเห็นชอบ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เมื่อแผนประกาศใช้

๕) สื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เกี่ยวกับแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และแนวทางในการขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหารของประเทศ และในแต่ละแหล่งกำเนิดขยะอาหาร

๖) ผลักดันและร่วมสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะอาหาร ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

โดยสามารถแสดงขั้นตอนการจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ดังแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ ขั้นตอนการจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๓) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ปัจจุบัน กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการผลักดันและร่วมสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการขยะอาหาร และเกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ภายใต้ ๓ มาตรการหลัก ได้แก่ มาตรการที่ ๑ การป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร มาตรการที่ ๒ การจัดการและการใช้ประโยชน์ขยะอาหาร และมาตรการที่ ๓ การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการอาหารส่วนเกินและขยะอาหาร ดังนี้

มาตรการที่ ๑ การป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร

๑) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ สำหรับแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ได้แก่ โรงแรม ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ศูนย์อาหาร และตลาด พร้อมทั้งจัดทำโครงการนำร่อง

๒) เป็นที่ปรึกษาให้กับกลุ่ม aRoundP (PEAR is hungry) และบริษัท รีไซเคิลเดย์ จำกัด ในการจัดทำโครงการ “กินหมดจาน” ภายใต้โครงการ Restaurant Makeover มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้ในวงกว้างเกี่ยวกับการช่วยลดขยะอาหารอย่างง่าย ผ่านการรับประทานอาหารของผู้บริโภค และพัฒนาระบบการจัดการขยะอาหารของร้านอาหาร เพื่อลดปริมาณขยะอาหารที่ต้องนำไปกำจัด รวมทั้งจัดทำแนวทางการบริหารจัดการขยะอาหารของร้านอาหารขนาดเล็ก

๓) รณรงค์ประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างความร่วมมือ/เครือข่ายกับผู้จำหน่ายอาหารและผู้ประกอบอาหารในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม/แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการให้ความรู้กับผู้ประกอบอาหารในการดัดแปลงเมนูอาหารหรือประกอบอาหารโดยใช้อาหารส่วนเกิน และการบริจาคอาหารส่วนเกินให้กับกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเพื่อลดอาหารที่ต้องถูกทิ้ง และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงอาหารที่ยังคงมีคุณภาพของประชากรกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสของประเทศไทย ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนอาหาร

มาตรการที่ ๒ การจัดการและการใช้ประโยชน์ขยะอาหาร

๑) จัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงมหาดไทย เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหารร่วมกัน เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ ห้องสีฟ้า ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ชุมชนเมืองและชุมชนชนบททั่วประเทศมีการจัดการขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง รวมทั้งมีกลไกต้นแบบในการสร้างแรงจูงใจให้ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะอาหารอย่างยั่งยืน และรองรับเป้าหมายของประเทศด้านการลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียชุมชน

๒) ผลักดันและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการบริจาคขยะอาหารให้กับเกษตรกรเพื่อเป็นวัตถุดิบในการเลี้ยงหนอนแมลงโปรตีน (Black Soldier Fly) ซึ่งเป็นแหล่งโปรตีนทางเลือกในอาหารสัตว์ เช่น นก ไก่ ปลา กบ และจิ้งหรีด ช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสัตว์ และทำให้มีการใช้ประโยชน์จากอาหารเหลือทิ้งอย่างคุ้มค่า

๓) จัดประชุมหารือร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบจัดการขยะอาหาร ณ ปลายทาง ดังนี้

(๑) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระบบการคัดแยก และการเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท

(๒) สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาครุภัณฑ์เก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท

(๓) สนับสนุนการจัดให้มีระบบกำจัดขยะอาหาร ณ ปลายทาง เช่น ระบบหมักปุ๋ย ระบบผลิตก๊าซชีวภาพ และกำหนดให้เป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาโครงการจัดสร้าง/ปรับปรุง/เพิ่มศักยภาพของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

๔) ส่งเสริมภาคเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกและนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ต้นทาง อาทิ สนับสนุนบริษัท บีเอสจีเอฟ จำกัด (BSGF) ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มบางจาก และบริษัท ธนโชค ออยล์ จำกัด ในการรวบรวมน้ำมันทอดใช้แล้วเพื่อนำไปผลิตเป็นเชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel : SAF)

มาตรการที่ ๓ การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการอาหารส่วนเกินและขยะอาหาร

๑) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมอนามัย และมูลนิธิธิดาโกลาสส์ ออฟ ชีสทีแนนซ์ จัดทำแนวทางความปลอดภัยและวิธีการบริจาคอาหารส่วนเกิน โดยจะดำเนินการร่วมกันในรูปแบบของคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการด้านการลดขยะอาหาร เพื่อให้การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของอาหารที่บริจาค ตลอดจนวิธีการบริจาค สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และสามารถปฏิบัติได้จริงโดยไม่ขัดต่อข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้บริจาคและผู้รับบริจาครวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจว่าอาหารที่แจกจ่ายยังคงมีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการบริโภค และนำเสนอต่อคณะกรรมการด้านการลดขยะอาหาร ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗ และคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ พร้อมทั้งจัดทำเป็นประกาศคณะกรรมการด้านการลดขยะอาหาร เรื่อง แนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยอาหารสำหรับการบริจาคอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๘ เสนอต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ในฐานะประธานคณะกรรมการด้านการลดขยะอาหาร พิจารณาลงนาม เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๘

๒) เป็นที่ปรึกษาให้กับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ในการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเครื่องมือสนับสนุนการบริหารจัดการอาหารส่วนเกิน ในรูปแบบของธนาคารอาหาร (Food Bank) และการพัฒนาแอปพลิเคชัน Digital Food Bank ในการจับคู่ระหว่างแหล่งกำเนิดอาหารส่วนเกินกับผู้รับบริจาคอาหารส่วนเกิน โดยใช้ AI ในการจับคู่และคำนวณระยะทางที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้อาหารส่วนเกินเกิดการเน่าเสีย ก่อนถึงมือผู้รับบริจาค และในการจับคู่ระหว่างแหล่งกำเนิดขยะอาหารกับผู้ที่ให้นำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ AI ในการจับคู่และคำนวณระยะทางที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

๓) ร่วมพัฒนาต่อ ยอดแพลตฟอร์ม Food Waste Hub ของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และบริษัท ดาว ประเทศไทย เป็นแพลตฟอร์ม “Food Waste Knowledge Hub” ของประเทศ เพื่อเป็นศูนย์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร การนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ และการกำจัดขยะอาหารที่ปลายทางสำหรับผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร และผู้บริโภค และแนวทางการจัดการขยะอาหารของชุมชนต้นแบบ รวมถึงการเผยแพร่ผลงานนวัตกรรมของนักวิจัยไทยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติในการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ และส่งเสริมการนำงานวิจัยไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SME) และธุรกิจ Startup

๔) เป็นที่ปรึกษาให้กับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ในการพัฒนาวิธีการประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินกิจกรรมการบริโภคอาหารส่วนเกิน ภายใต้โครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก (Low Emission Support Scheme : LESS) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ และนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และคณะกรรมการ อบก. เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ และขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาวิธีการประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินกิจกรรมการบริโภคอาหารส่วนเกิน ภายใต้โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program : T-VER)

๕) ประสานหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ อาทิ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ในการสนับสนุนการจัดทำงานวิจัยและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร การคัดแยก การนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ และการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ

๖) ประสานกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อผลักดันให้การจัดการขยะอาหาร ณ แหล่งกำเนิด เป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในเกณฑ์การประเมินร้านอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Restaurant) โรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) และเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (Sustainable Environmental City)

๔.๒ วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในการจัดการขยะอาหารของประเทศ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง โดยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

(๒) เพื่อให้แหล่งกำเนิดขยะอาหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เกิดการตระหนักและเกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์หรือจัดการอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๔.๓ เป้าหมาย

(๑) สัดส่วนขยะอาหารเทียบกับขยะมูลฝอยชุมชน (ปริมาณขยะอาหารในองค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชน ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย) ลดลงเหลือไม่เกิน ร้อยละ ๒๘ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

(๒) ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมาย ลดลงเหลือไม่เกิน ๙๗ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ และลดลงเหลือไม่เกิน ๗๓ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ / คุณภาพ)

๕.๑ คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) พร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๕.๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ปัจจุบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ ตาม ๓ มาตรการหลัก ดังนี้

มาตรการที่ ๑ การป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกิจกรรมภายใต้มาตรการที่ ๑ ไปแล้ว ๑๒ กิจกรรม และยังไม่ได้ดำเนินการ ๒ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การส่งเสริมธุรกิจออนไลน์ประเภทบริการจัดส่งอาหาร (Food Delivery) ให้มีการวางแผนในการบริการตั้งแต่การตรวจสอบรายการสั่งซื้อ และการขนส่งที่เหมาะสมกับประเภทของอาหาร เพื่อไม่ให้ผู้ซื้อและผู้บริโภคปฏิเสธการรับอาหารแล้วส่งผลให้เกิดเป็นขยะอาหารได้ และ (๒) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ซื้อและผู้บริโภครู้จักและเลือกใช้บริการแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อเลือกซื้ออาหารส่วนเกินประจำวัน

มาตรการที่ ๒ การจัดการและการใช้ประโยชน์ขยะอาหาร มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกิจกรรมภายใต้มาตรการที่ ๒ ไปแล้ว ๑๒ กิจกรรม และยังไม่ได้ดำเนินการ ๑ กิจกรรม คือ การนำร่องความรับผิดชอบของผู้จำหน่ายอาหารและผู้ประกอบอาหารในการกำจัดขยะอาหาร

มาตรการที่ ๓ การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการอาหารส่วนเกินและขยะอาหาร มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกิจกรรมภายใต้มาตรการที่ ๓ ไปแล้ว ๒๓ กิจกรรม ยังไม่ได้ดำเนินการ ๖ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การพัฒนาหลักสูตรความรู้ด้านการป้องกันการเกิดขยะอาหาร การลดขยะอาหาร และการนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามวัยและสาขาวิชา (๒) การออกระเบียบเพื่อส่งเสริมให้ผู้จำหน่ายอาหารและผู้ประกอบอาหารมีการคัดแยกขยะอาหารเพื่อแยกจัดการ หรือมีการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ โดยไม่ทิ้งขยะอาหารปนกับขยะทั่วไป (๓) การพัฒนาการออกกฎหมายหรือกฎระเบียบให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบอาหารมีการจัดการขยะอาหารตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยนำหลักการความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) มาใช้ (๔) กำหนดให้การจัดให้มีระบบการจัดการขยะอาหารเป็นหลักเกณฑ์หนึ่ง นอกเหนือจากระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะมูลฝอย ในการจัดทำและพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๕) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะอาหารเพื่อสร้างเครือข่ายและสนับสนุนการจับคู่แหล่งกำเนิดและแหล่งใช้ประโยชน์ขยะอาหาร และ (๖) การวิจัยและพัฒนาการจัดการขยะอาหารเชิงระบบ รวมถึงความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริหารจัดการขยะอาหาร

๕.๓ มีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลดขยะอาหาร และบริจาคหรือจัดสรรอาหารส่วนเกิน โดยการให้ใบประกาศเกียรติคุณแก่ผู้บริจาคอาหารที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ภายใต้โครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก (Low Emission Support Scheme : LESS) ทั้งนี้ อยู่ระหว่างพัฒนากลไกในการประเมินภายใต้โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program : T-VER)

๖. การนำไปใช้ประโยชน์ /ผลกระทบ

๖.๑ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณและหน่วยงานวิจัย ใช้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นทิศทาง/แนวทางในการขับเคลื่อนการจัดทำกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอาหารของประเทศ เกิดการศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับขยะอาหารอย่างเป็นรูปธรรม

๖.๒ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓ (สาขาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน) ฉบับปรับปรุง

๖.๓ เพื่อใช้เป็นข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานด้านการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย ตามตัวชี้วัดของสหประชาชาติ เป้าหมาย SDG ที่ ๑๒.๓ คือ การลดขยะเศษอาหารของประเทศลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ และตัวชี้วัดตามเป้าหมายการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production : SCP)

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) อาทิ

๗.๑ ต้องมีการวางระบบและรูปแบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และแหล่งกำเนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะอาหาร เนื่องจากขยะอาหารเป็นขยะที่เน่าเสียได้ง่าย และส่งกลิ่นเหม็นหากจัดเก็บล่าช้า

๗.๒ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร การคัดแยกและจัดการขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง ส่วนใหญ่ยังทิ้งรวมกับขยะทั่วไป เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังมองว่าการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนได้มีการจ่ายเงินค่าเก็บขนขยะมูลฝอยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ทำให้ไม่มีการคัดแยกขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง ก่อให้เกิดปัญหาต่อการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ และทำให้การวางระบบกลางทาง (เก็บขน) และปลายทาง (ระบบกำจัด) เพื่อนำขยะไปใช้ประโยชน์หรือจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่มีประสิทธิภาพ

๗.๓ ประชาชนส่วนใหญ่ยังซื้อสินค้าจากรูปลักษณ์ที่เห็น ทำให้เกิดอาหารถูกคัดทิ้ง รวมถึงพฤติกรรมซื้ออาหารตามโปรโมชั่นและการกักตุนอาหารที่ทำให้เกิดขยะอาหารจากการรับประทานไม่หมด อาหารเสื่อมสภาพจากการเก็บไว้นานเกินไป หรือเสื่อมสภาพก่อนกำหนดเนื่องจากเก็บอาหารไม่ถูกวิธีหรือเป็นระบบ

๗.๔ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะอาหารหรืออาหารส่วนเกิน และมาตรการแรงจูงใจ เครื่องมือ กลไก ในการส่งเสริมให้ผู้จำหน่ายอาหารและผู้ประกอบอาหารปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดและลดขยะอาหาร รวมทั้งการนำขยะอาหารมาใช้ประโยชน์

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) อาทิ

๘.๑ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจอาหารในรูปแบบของธุรกิจออนไลน์ โดยเฉพาะการบริการจัดส่งอาหาร (Food Delivery) ทำให้ประชาชนไม่เห็นอาหารของจริง เห็นแต่ภาพโฆษณาในสื่อออนไลน์ และประชาชนส่วนใหญ่ยังนิยมสั่งอาหารมาบริโภคในปริมาณที่เกินความจำเป็น เพื่อลดค่าจัดส่ง ส่งผลให้เกิดขยะอาหารจำนวนมาก

๘.๒ ปัจจุบันยังไม่มีระบบการจัดเก็บและรายงานข้อมูลปริมาณการเกิดขยะอาหาร การนำขยะอาหารกลับไปใช้ประโยชน์ และปริมาณการกำจัดขยะอาหาร ทำให้ขาดข้อมูลปริมาณขยะอาหารที่เกิดขึ้นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และไม่มีฐานข้อมูลขยะอาหารของประเทศ ทำให้ไม่ทราบปริมาณขยะอาหารที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละภาคส่วน ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหามลพิษได้อย่างตรงจุด

๘.๓ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดขยะอาหาร ณ แหล่งกำเนิด ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่ตอบโจทย์ของผู้ซื้อ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้งานง่ายและรูปลักษณ์สวยงาม ยังมีราคาแพงเกินไป หรืออุปกรณ์ที่มีราคาถูกกว่ายังมีขั้นตอนการใช้งานที่ยุ่งยาก และรูปลักษณ์ไม่สวยงาม

๘.๔ ในการจัดการอาหารส่วนเกิน โดยการบริจาคให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือกลุ่มเปราะบาง ยังมีองค์กรกลางในการส่งต่ออาหารส่วนเกินน้อยราย ทำให้การดำเนินงานไม่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ และองค์กรกลางยังต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเอง เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักที่จะเข้ามาสนับสนุนหรือกำกับดูแล

๘.๕ แหล่งกำเนิดขยะอาหารขนาดเล็กส่วนใหญ่ เช่น ร้านอาหาร โรงแรม ร้านค้า ขนาดเล็ก ยังไม่มีการเก็บข้อมูลขยะอาหาร ทำให้ไม่สามารถวางแผนในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารได้

๘.๖ ภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในภาครัฐในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลขยะอาหารที่จะรายงานเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลในอนาคต และไม่มีกฎหมายในการบังคับให้ภาคเอกชนต้องรายงาน

๘.๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท โดยเฉพาะขยะอาหาร รวมทั้งไม่มีระบบกำจัดขยะอาหาร ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปัญหาขยะอาหารเพื่อสร้างจิตสำนึก พร้อมทั้งให้ข้อมูลแนวทางในการจัดการขยะอาหารแก่ผู้ประกอบการ ประชาชน และเยาวชน โดยอาจสร้างแคมเปญ (Campaign) ระดับประเทศ เพื่อสื่อสารต่อสาธารณะในการสร้างค่านิยมการบริโภคอย่างยั่งยืน และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ซื้อและผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าและบริโภคเท่าที่จำเป็น การคัดแยกและนำขยะอาหารมาใช้ประโยชน์ โดยใช้ทฤษฎีสะกิดพฤติกรรม (Nudge Theory)

๙.๒ สร้างหรือพัฒนากลุ่มคน/ชุมชน/สถานประกอบการต้นแบบในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ต้นทาง และขยายไปสู่กว้างขวางมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยให้ครอบคลุมทั้งชุมชนเมืองและชุมชนชนบท พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา มูลนิธิ เครือข่าย อาสาสมัคร และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาขยะอาหารที่ประเทศไทยและทั่วโลกกำลังเผชิญ และแนวทางการจัดการขยะอาหารในรูปแบบต่าง ๆ

๙.๓ สร้างระบบการจัดเก็บและรายงานข้อมูลขยะอาหารแบบ E-Report ที่ไม่ยุ่งยาก เข้าถึงได้ง่าย มีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้ง่าย และการรายงานข้อมูลไม่ซ้ำซ้อน รวมถึงควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีการประเมินปริมาณและน้ำหนักของอาหาร/ขยะอาหารจากรูปถ่ายหรืออื่น ๆ (ที่ไม่ใช่การชั่งตวงวัด) รวมถึงการบันทึกข้อมูลขยะอาหารสำหรับผู้จำหน่ายอาหารและผู้ประกอบอาหารที่เข้าใจง่ายและไม่เพิ่มต้นทุนในการดำเนินการ

๙.๔ สร้างเครือข่ายในการบริจจาคอาหารส่วนเกิน โดยให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอาหารส่วนเกิน

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑๐.๑ แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑๐.๒ แนวทางความปลอดภัยและวิธีการบริจจาคอาหาร และประกาศคณะอนุกรรมการด้านการลดขยะอาหาร เรื่อง แนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยอาหารสำหรับการบริจจาคอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๘

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

๑๑.๑ นายทวีชัย เจียรนัยขจร..... สักส่วนของผลงาน..... ร้อยละ ๕

๑๑.๒ นายวิจารณ์ อินทรกำแหง..... สักส่วนของผลงาน..... ร้อยละ ๕

๑๑.๓ นายบัญชาการ วินัยพานิช..... สักส่วนของผลงาน..... ร้อยละ ๕

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นางงามแก้ว มารคทรัพย์)

ผู้เสนอผลงาน

(วันที่) ๕ / กันยายน / ๒๕๖๘

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริง
ทุกประการ

(ลงชื่อ) น.ส. ใจเพชร

(.....นายทวีชัย เจียรนัยขจร.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

(วันที่) ๕ / กันยายน / ๒๕๖๘

(ลงชื่อ) นายวิจารณ์ อินทรกำแหง

(.....นายวิจารณ์ อินทรกำแหง.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

(วันที่) ๕ / กันยายน / ๒๕๖๘

(ลงชื่อ) นายบัญชาการ วินัยพานิช

(.....นายบัญชาการ วินัยพานิช.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

(วันที่) ๕ / กันยายน / ๒๕๖๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

(วันที่) / /

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) นายวิจารณ์ อินทรกำแหง

(นายวิจารณ์ อินทรกำแหง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนขยายผลฝ่ายชุมชน

ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ

(วันที่) ๕ / กันยายน / ๒๕๖๘

(ลงชื่อ) น.ส. อนิลา

(.....น.ส. อนิลา อิศรา.....)

ผู้อำนวยการ

กอง/ศูนย์ กคส.

(วันที่) ๕ / ก.ย. / ๒๕๖๘

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แอปพลิเคชันเสียง ฯลฯ ให้จัดทำบัญชีรายชื่อเรื่อง
เรียงลำดับมาด้วยโดยไม่ต้องจัดส่งพร้อมผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และจัดเตรียมเพื่อนำมา
แสดงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการประเมินผลงาน

เอกสารแบบที่ ๕

แบบเค้าโครงข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนา
หรือปรับปรุงงาน

แบบเค้าโครงข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ของ.....นางขามแก้ว มารคทรัพย์.....

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง.....นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ.....ตำแหน่งเลขที่.....๙๘.....

กอง/ศูนย์.....จัดการกากของเสียและสารอันตราย.....

เรื่อง.....การเตรียมความพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการของเสียอันตราย
จากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน

หลักการและเหตุผล

ตามที่ พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการปรับเปลี่ยนนิยามคำว่า “โรงงาน” โดยมีการปรับลดขนาดแรงม้าของเครื่องจักรและจำนวนคนงาน จากเดิม “โรงงาน จะหมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕ แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงาน ตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม...” เปลี่ยนเป็น “โรงงาน หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕๐ แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม...” ทำให้สถานประกอบการขนาดเล็กจำนวนมากซึ่งเดิมเคยถูกจัดให้เป็นโรงงาน และต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะไม่เข้าข่ายการเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยจะเปลี่ยนมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเท่านั้น ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (จำนวน ๔ ฉบับ) แบ่งออกเป็น ๑๓ กลุ่มกิจการ รวมทั้งสิ้น ๑๔๓ กิจการ ซึ่งในการกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นในการกำหนดประเภทกิจการที่ประสงค์จะควบคุมในพื้นที่นั้น ขึ้นอยู่กับว่ากิจการนั้นเป็นปัญหาในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือไม่ โดยอาจพิจารณาจากปัญหา เหตุรำคาญ เรื่องร้องเรียน หรือมีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมหรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้สถานประกอบกิจการเหล่านั้นต้องดำเนินการยื่นขอใบอนุญาต และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อควบคุมมลพิษ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดด้านบุคลากร (จำนวน ความเชี่ยวชาญ และภาระงาน) อุปกรณ์/เครื่องมือ และระบบในการกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การกำกับดูแล ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำ (ร่าง) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการของเสียอันตรายที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ บางประเภทและบางขนาด ซึ่งได้มีการอ้างอิงข้อมูลตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๖๖ เสนอต่อกณะกรรมกรควบคุมมลพิษเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และจัดส่งให้กับกรมอนามัยเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนั้น ปัจจุบันกรมอนามัยอยู่ระหว่างขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการศึกษาศาสนาการณ์ของเสียอันตราย และกลไกการบริหารจัดการของเสียจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน เพื่อนำไปออกเป็น ประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการกำกับดูแลกิจการดังกล่าว

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำกับดูแลสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน และการบริหารจัดการของเสียอันตรายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมหรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่จากการลักลอบทิ้งของเสียอันตรายปะปนกับขยะมูลฝอยชุมชน หรือลักลอบทิ้งตามพื้นที่รกร้าง

บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

จากการผลการศึกษาของส่วนของเสียอันตราย กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ พบว่า ของเสียอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่ ของเสียจากกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์เสื่อมคุณภาพ กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสีย บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช้แล้ว กากสี เศษผ้าปนเปื้อนน้ำมัน น้ำมันใช้แล้ว หรือสารเคมีที่ใช้จนแล้ว ซึ่งของเสียอันตรายดังกล่าวหากไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและเหมาะสม หรือถูกทิ้งปะปนกับขยะมูลฝอยชุมชน ลงบ่อขยะ ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การปนเปื้อนของโลหะหนัก หรือสารอันตรายในดิน แหล่งน้ำ และน้ำใต้ดิน ซึ่งจะยากต่อการแก้ไขและฟื้นฟู รวมทั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการแก้ไขและฟื้นฟู ซึ่งหากพิจารณาจากปัจจัยที่อาจจะทำให้เกิดการลักลอบทิ้ง อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานในการกำกับดูแลมีข้อจำกัดด้านบุคลากร (จำนวน ความเชี่ยวชาญ และภาระงาน) อุปกรณ์/เครื่องมือ และระบบในการกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบ ทำให้ไม่สามารถกำกับดูแลได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายค่อนข้างสูง ส่งผลให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ลักลอบทิ้งของเสียอันตรายปะปนกับขยะมูลฝอยชุมชน หรือลักลอบทิ้งตามพื้นที่รกร้าง ดังนั้น ผู้เสนอผลงานขอเสนอแนวคิดในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่ประสงค์จะกำจัดของเสียอันตรายเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ประเภทของกิจการที่ตั้ง รายละเอียดของของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ ได้แก่ ประเภท/ชนิด ปริมาณ และวิธีการกำจัดของเสียอันตราย

๒. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกที่จะกำจัดเองตามหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือส่งต่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการ แต่ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียอันตรายยังเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการ ซึ่งการดำเนินการในลักษณะแบบนี้จะช่วยลดความเสี่ยงในการลักลอบทิ้งของเสียอันตรายของผู้ประกอบการ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการขนส่งและกำจัดจะถูกกว่า อีกทั้งยังสามารถกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบได้ง่าย

๓. กำหนดประเภทของของเสียอันตรายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการแทน และวิธีการจัดเก็บของเสียอันตรายของสถานประกอบการ โดยควรจัดเก็บในภาชนะที่เหมาะสมและปิดมิดชิด เพื่อป้องกันการหก รั่วไหล และปนเปื้อนออกสู่สิ่งแวดล้อม หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งง่ายต่อการจัดเก็บเพื่อรอการขนส่งไปกำจัดต่อไป

๔. พิจารณาคัดเลือกสถานที่ในการจัดเก็บของเสียอันตรายแต่ละประเภทจัดเก็บเพื่อรอการขนส่งไปกำจัดรวมทั้งกำหนดวิธีการกำจัด เพื่อเป็นข้อมูลในการเรียกเก็บค่าขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายจากสถานประกอบการ

๕. จัดประชุมชี้แจงเหตุผลความจำเป็น ข้อดี/ข้อเสีย และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่และโดยรอบสถานที่จัดเก็บของเสียอันตราย

๖. จัดให้มีระบบในการเก็บขนของเสียอันตรายโดยเฉพาะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อไม่ให้เกิดการปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป

๗. จัดให้มีระบบในการรายงานข้อมูลประเภท/ชนิด และปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ และปริมาณของเสียอันตรายที่สถานประกอบการส่งกำจัดในแต่ละครั้ง

๘. ควรจัดเตรียมงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ การเก็บรวบรวม การเก็บกัก การขนส่ง และการกำจัดของเสียอันตราย

๙. กำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการของเสียอันตราย โดยคำนึงถึงต้นทุนในการจัดการของเสียอันตราย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวม การเก็บกัก การขนส่ง และการกำจัดของเสียอันตราย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมและมีศักยภาพในการกำกับดูแลสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน และการบริหารจัดการของเสียอันตรายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาดำเนินการดังนี้

๑. จัดทำฐานข้อมูลประเภทของกิจการที่เข้าข่าย ข้อมูลประเภท/ชนิดของของเสียอันตรายที่จะเกิดขึ้นในแต่ละกิจการ และวิธีการกำจัดของเสียอันตรายแต่ละประเภท รวมถึงรายชื่อบริษัทเอกชนที่รับกำจัดของเสียอันตรายแต่ละประเภท

๒. จัดทำหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ตั้งสถานที่จัดเก็บของเสียอันตรายแต่ละประเภท

๓. จัดฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการของเสียอันตรายเอง หรือมอบหมายให้เอกชนดำเนินการแทน

๔. สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างสถานที่จัดเก็บของเสียอันตรายอย่างถูกต้องหลักวิชาการ และการจัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์ในการเก็บขนและจัดเก็บของเสียอันตราย และการติดตามตรวจสอบ

๕. จัดให้มีระบบรายงานข้อมูลปริมาณและวิธีการกำจัดของเสียอันตรายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมายังหน่วยงานรับผิดชอบส่วนกลาง

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๑. ข้อจำกัดด้านบุคลากร (จำนวน ความเชี่ยวชาญ และภาระงาน) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการของเสียอันตรายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เห็นควรผลักดันและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เพียงกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบเอกชนผู้รับจ้างให้ดำเนินการตามขอบเขตการดำเนินงานในสัญญา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดความตระหนักในการเตรียมความพร้อมเพื่อกำกับดูแลสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชน นอกเหนือจากของเสียอันตรายจากชุมชน ดังนั้น ควรมีการสื่อสาร ให้ข้อมูลและความรู้ และทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับมลพิษหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ หากไม่มีการกำกับดูแลที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจ และมีการเตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำกับดูแลกิจการที่กรมอนามัยจะประกาศใช้ในอนาคต
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำกับดูแลสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ลดความเสี่ยงในการลักลอบทิ้งของเสียอันตรายปะปนกับขยะมูลฝอยชุมชน หรือลักลอบทิ้งตามพื้นที่รกร้างของผู้ประกอบการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. แนวทางในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่ไม่ผู้ประกอบการไม่ประสงค์จะกำจัดของเสียอันตรายเอง
๒. ลดการพบของเสียอันตรายจากการประกอบกิจการในบ่อขยะมูลฝอยชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลงชื่อ.....

(นางขามแก้ว มารคทรัพย์)

ผู้เสนอแนวคิด

วันที่ ๕ / กันยายน / ๒๕๖๘